

การพัฒนาแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน*

อนงค์นาค ยิ้มช้าง¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และเพื่อประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนระดับปฐมวัยจำนวน 8 คน ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินแนวทางการจัดประสบการณ์จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและแบบประเมินความเหมาะสมซึ่งมีลักษณะเป็นการประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1. แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีหลักการในการจัดประสบการณ์เน้นให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้สิ่งที่เป็นรูปธรรมและเป็นไปตามพัฒนาการโดยสอดคล้องกับกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมการสร้างสรรค์ กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสรี/การเล่นตามมุม และเกมการศึกษา โดยมีการจัดประสบการณ์ตามแผนฯ ละ 40 นาที จำนวน 32 แผน

2. แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีความสอดคล้องกันขององค์ประกอบทุกรายการประเมินหลาย แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมีความเหมาะสมในการนำไปใช้อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

คำสำคัญ: การจัดประสบการณ์, เด็กปฐมวัย, ประชาคมอาเซียน

* ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 2556

¹ อาจารย์, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

The Development of the Learning Approaches for Early Childhood Students towards Asean Community^{*}

Anongnat Yim-Chang¹

Abstract

The purposes of this study were 1) to develop the learning experience approaches of early childhood students towards ASEAN community, 2) to evaluate the accordance and the suitability of learning experience approaches. The sample group of this study were 8 early childhood teachers and 3 experts in evaluation of the learning experience approaches. They were selected by using purposive sampling technique. The research instruments were structured interviewing form, the accordance evaluation form, and the suitability evaluation form. The data were analyzed by using means ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), and content analysis.

The results were found as the following:

1. The learning approaches for early childhood students towards ASEAN community were based on material objects and their development by being integrated in 6 activities. The 6 activities consisted of 1) movement activities, 2) creating activities, 3) supplement activities/circle activities, 4) outdoor activities, 5) independent activities/corner activities, and 6) educational games. There were 32 lesson plans which involved 40 minutes in each.

2. The results from the accordance evaluation and the suitability approach evaluation showed that the learning experience approaches were related to ASEAN community in all items. Moreover, the suitability of the learning experience approaches evaluated was at the high level and above in implementation in schools .

Keywords: Learning Experience Approach, Early Childhood Students, ASEAN

^{*} This research is funded by the Research and Development Institute of Nakhon Sawan Rajabhat University, Thailand, 2556

¹ Lecturer, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

ความสำคัญและปัญหาการวิจัย

การเกิดขึ้นของประชาคมอาเซียน หรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations: ASEAN) เป็นองค์กรระหว่างประเทศระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประกอบด้วย 3 เสาหลักได้แก่ 1) ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community หรือ APSC) 2) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community หรือ AEC) และ 3) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community หรือ ASCC) โดยรัฐบาลได้ประกาศให้ทุกภาครัฐและหน่วยงานจัดเตรียมแผนรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 จากเหตุผลดังกล่าวทำให้กระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552 - 2561) มุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ซึ่งมีบทบาทสำคัญในเรื่องของหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ระดมความคิดจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ ครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้อง ร่วมกำหนดกรอบแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนเป็นการเตรียมพร้อมสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน โดยการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กไทยที่สอดคล้องกับประชาคมอาเซียน การวิเคราะห์หลักสูตรในส่วนของอาเซียนศึกษา การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพและแข็งแกร่งในประชาคมอาเซียน ซึ่งคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียนมีคุณลักษณะ 3 ด้านที่สำคัญ ดังนี้ 1. ด้านความรู้ 2. ด้านทักษะ/กระบวนการ 3. ด้านเจตคติ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน(ปากกาปฐมวัย, ออนไลน์)

เด็กปฐมวัยศึกษาเป็นวัยที่สำคัญที่สุดสำหรับการพัฒนาการของชีวิตมนุษย์ การได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ในช่วง 5 ปีแรกของชีวิตจะมีผลต่อการวางรากฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก เมื่อเจริญเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งหมายความว่า การปลูกฝังความคิดความเชื่อ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ที่ถูกต้องตลอดจนทักษะต่างๆ ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตควรจะทำเมื่อครั้งที่ยังเป็นเด็ก ซึ่งเยาวพาเดชะกุล (2542, pp. 83-84) ได้เสนอหลักในการจัดหลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัยที่สำคัญคือ หลักสูตรควรเน้นสภาพชีวิตจริง กิจกรรมที่จัดควรเปิดโอกาสให้เด็กรู้จักการเรียนรู้และลงมือปฏิบัติจริง

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยมีหน่วยงานหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบ เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น เป็นผลให้หลักสูตรและการจัดประสบการณ์มีความหลากหลาย นอกจากนี้ จากการศึกษายังพบอีกว่าครูส่วนใหญ่จัดประสบการณ์ตามหนังสือแบบเรียน ครูไม่สามารถปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตในท้องถิ่นของเด็กทำให้เด็กขาดโอกาสที่จะเรียนรู้สิ่งที่มีอยู่แล้วในเรื่องใกล้ตัวทำให้ขาดโอกาส

ที่จะเข้าใจสภาพชีวิต ความเชื่อ ค่านิยม และวัฒนธรรมชุมชนของตนเอง ทำให้เด็กขาดความรัก ความภูมิใจในท้องถิ่นของตน (บุญบง ดันติวงศ์, 2537, น. 128)

ดังนั้น การจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัย ควรจัดหลักสูตรที่สนองต่อพัฒนาการและการเจริญเติบโตของผู้เรียน ความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องและมีความเป็นเอกลักษณ์มีความเหมาะสมกับวัฒนธรรม ศาสนา และวิถีชีวิตของชุมชน และสังคมนั้นๆ นอกจากนี้ ควรมีความสอดคล้องกันตั้งแต่แผนการจัดประสบการณ์ในระดับท้องถิ่น ส่วนกลางและนานาชาติ ดังนั้นการวางแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก ควรอาศัยความคิดเห็นของบุคคลตั้งแต่ส่วนกลาง ท้องถิ่น รวมถึงคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู ชุมชน ผู้ปกครอง (สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์, 2537, น. 59)

ในปัจจุบันพบว่ามีครูผู้สอนระดับปฐมวัยไม่ได้สำเร็จการศึกษาในสาขาปฐมวัยโดยตรง แม้ว่าครูผู้สอนระดับปฐมวัยบางส่วนจะผ่านการอบรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมาบ้างก็ตาม แต่เป็นการอบรมระยะสั้น และการอบรมไม่ได้ทำอย่างต่อเนื่องทุกปี จึงทำให้ครูผู้สอนขาดทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย (กรมวิชาการ, 2546, น. 39-40) ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญ จึงสนใจที่จะพัฒนาแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ให้กับครูผู้สอนในระดับปฐมวัยให้มีแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

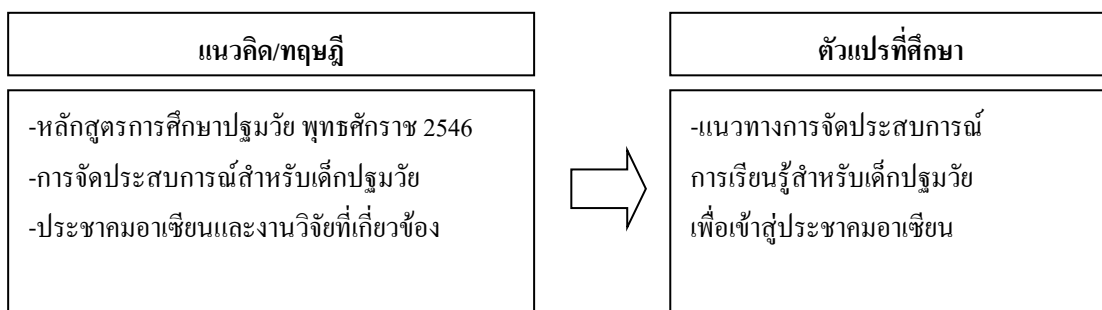
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
2. เพื่อประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยควรยึดหลักการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา โดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่ และประสบการณ์ใหม่ที่จะได้รับ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กจะต้องอยู่ในสภาพที่สนองความต้องการ ความสนใจของเด็กทั้งภายในและนอกห้องเรียน มีสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย ให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและโลกที่เด็กอยู่รวมทั้งความพร้อมการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม พร้อมกับการบูรณาการเรียนรู้อยู่ การจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยยึดหลักบูรณาการที่ว่า หนึ่งแนวคิดเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะและ

หลายประสบการณ์สำคัญ ดังนั้น เป็นหน้าที่ของผู้สอนจะต้องวางแผนการจัดประสบการณ์ในแต่ละวันให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรม หลากหลายทักษะ หลากหลายประสบการณ์สำคัญ อย่างเหมาะสมกับวัยและความพร้อม เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลาง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ดังนั้นการที่ประเทศไทยกำลังมีการส่งเสริมให้เด็กนักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน หรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations: ASEAN) กระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) มุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ซึ่งมีบทบาทสำคัญในเรื่องของหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ระดมความคิดจากผู้ทรงคุณวุฒิผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ ครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกำหนดกรอบแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนเป็นการเตรียมพร้อมสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน โดยการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กไทยที่สอดคล้องกับประชาคมอาเซียน การวิเคราะห์หลักสูตรในส่วนของอาเซียนศึกษา การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพและแข็งแกร่งในประชาคมอาเซียน ซึ่งคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียน กำหนดคุณลักษณะ 3 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านความรู้ 2. ด้านทักษะ/กระบวนการ 3. ด้านเจตคติ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (ปากกาปฐมวัย, ออนไลน์) โดยมีการนำเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนมาบูรณาการเข้ากับสาระที่ควรเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมให้กับเด็กปฐมวัย เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการและคุณลักษณะสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี โดยมีการบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในสาระที่ควรเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัวและสิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก พร้อมกับการนำไปบูรณาการเข้ากับกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมเกมการศึกษา ให้กับเด็กปฐมวัยได้เรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังนี้

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การพัฒนาแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับหลักการและแนวทางการจัดประสบการณ์ จากเอกสารตำรา รายงานการวิจัย จากนั้นดำเนินการสัมภาษณ์ครูผู้สอนระดับปฐมวัยจำนวน 8 คน เกี่ยวกับความต้องการและแนวทางในการจัดประสบการณ์เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

2. ออกแบบแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยยึดการจัดประสบการณ์กิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเกมการศึกษา และกำหนดสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย โดยกำหนดองค์ประกอบดังนี้ สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ ประสบการณ์สำคัญ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ที่มีตำแหน่ง ชำนาญการพิเศษ หรือ มีประสบการณ์ในการสอนระดับปฐมวัย ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 8 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนระดับปฐมวัย โดยมีประเด็นการสัมภาษณ์ 3 ประเด็น ดังนี้ 1. ความสำคัญในการนำสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนมาจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย 2. ความต้องการในการนำสาระการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย 3. สาระการเรียนรู้ที่ควรนำมาใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการนัดหมายครูผู้สอนระดับปฐมวัยจำนวน 8 คน และทำการสัมภาษณ์ใช้เวลาในการสัมภาษณ์แต่ละคนประมาณ 2 ชั่วโมง ณ โรงเรียนที่ครูผู้สอนปฏิบัติงานตามวันและเวลาที่ได้นัดหมายไว้

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. จากการสัมภาษณ์ความต้องการและแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า ครูผู้สอนทุกคนให้ความสำคัญในการนำความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนมาจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัยและต้องการให้มีการกำหนดนโยบายในการนำไปใช้ในโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรมพร้อมเสนอสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนสำหรับเด็กปฐมวัย ดังนี้ สถานที่ ภาษา วัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น บุคคลสำคัญ สิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต อาชีพ

2. ผลการออกแบบแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีกิจกรรมและสาระการเรียนรู้ ดังนี้

2.1 กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ประกอบด้วย สาระการเรียนรู้สถานที่ หน่วยสัตว์ประจำชาติอาเซียน สาระการเรียนรู้ภาษา วัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น หน่วยคำทักทาย

2.2 กิจกรรมกลางแจ้ง ประกอบด้วย สาระการเรียนรู้สถานที่ หน่วยประเทศในอาเซียน สาระการเรียนรู้สิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต หน่วยสถานที่ท่องเที่ยว

2.3 กิจกรรมเสริมประสบการณ์ ประกอบด้วย สาระการเรียนรู้บุคคลสำคัญ หน่วยบุคคลสำคัญ สาระการเรียนรู้สถานที่ หน่วยประเทศในอาเซียน สาระการเรียนรู้ภาษา วัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น หน่วยคำทักทาย สาระการเรียนรู้บุคคลสำคัญ หน่วยบุคคลสำคัญ สาระการเรียนรู้สิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต หน่วยดอกไม้ประจำชาติ

2.4 กิจกรรมสร้างสรรค์ ประกอบด้วย สาระการเรียนรู้สิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิตหน่วยดอกไม้ประจำชาติ หน่วยสัตว์ประจำชาติอาเซียน สาระการเรียนรู้อาชีพ หน่วย 7 อาชีพอาเซียน สาระการเรียนรู้ภาษาวัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น หน่วยการแต่งกายในอาเซียน

2.5 กิจกรรมเสรี ประกอบด้วย สาระการเรียนรู้อาชีพ หน่วย 7 อาชีพ สาระการเรียนรู้ภาษาวัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น หน่วยอาหารอาเซียน หน่วยการแต่งกายในอาเซียน เครื่องดนตรีในอาเซียน

2.6 กิจกรรมเกมการศึกษา ประกอบด้วย สาระการเรียนรู้ภาษาวัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น หน่วยอาหารอาเซียน หน่วยการแต่งกายในอาเซียน เครื่องดนตรีในอาเซียน สาระการเรียนรู้สถานที่ หน่วยประเทศในอาเซียน

ตอนที่ 2 การประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ในขั้นตอนนี้มุ่งประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนระดับปฐมวัยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เกี่ยวข้องด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย จำนวน 8 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ได้มาโดยการพิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้ ครูปฐมวัยที่มีความชำนาญการพิเศษและมีประสบการณ์ในการสอนระดับปฐมวัยอย่างน้อย 10 ปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์เขต 1 จำนวน 5 คน ศึกษาในเทศก์ด้านการศึกษาปฐมวัย มีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน และอาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาที่สังกัดสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย มีประสบการณ์ในการสอนอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 2 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปใช้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) แบ่งการประเมินเป็น 4 ด้านดังนี้

1. ด้านสาระสำคัญประกอบด้วย
 - 1.1 สาระสำคัญความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในหลักสูตร
 - 1.2 สาระสำคัญความสอดคล้องกับเนื้อหา
2. ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ประกอบด้วย
 - 2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับสาระสำคัญ
 - 2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหา
 - 2.3 จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับวัยของเด็ก
3. ด้านเนื้อหาประกอบด้วย
 - 3.1 เนื้อหามีความสอดคล้องกับประชาคมอาเซียน
 - 3.2 เนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 3.3 เนื้อหาสอดคล้องกับวัยของเด็ก
 - 3.4 เนื้อหาสอดคล้องกับเวลา
4. ด้านการจัดประสบการณ์ประกอบด้วย
 - 4.1 การจัดประสบการณ์สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของเด็ก
 - 4.2 การจัดประสบการณ์สอดคล้องกับเนื้อหา

- 4.3 การจัดประสบการณ์สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- 4.4 การจัดประสบการณ์สอดคล้องกับเวลาที่จัดประสบการณ์
- 4.5 การจัดประสบการณ์สอดคล้องกับวัยของเด็ก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากผู้วิจัยดำเนินการสร้างแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเสร็จสมบูรณ์แล้ว ผู้วิจัยแบบประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้เกี่ยวข้องด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ที่ดูแลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย จำนวน 1 คน และอาจารย์ผู้สอนสาขาการศึกษาปฐมวัย ระดับอุดมศึกษา จำนวน 2 คน และครูผู้สอนระดับปฐมวัย ที่มีความชำนาญการพิเศษและมีประสบการณ์ในการสอนระดับปฐมวัยอย่างน้อย 10 ปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์เขต 1 จำนวน 5 คน ประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ด้วยแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2. ผู้วิจัยขอรับแบบประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ และวิเคราะห์ผลการประเมิน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากขึ้นไป

สรุปผลการวิจัย

1. แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีหลักการในการจัดประสบการณ์เน้นให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้สิ่งที่เป็นรูปธรรมและเป็นไปตามพัฒนาการ โดยสอดคล้องในกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมการสร้างสรรค์ กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสรี/การเล่นตามมุม และเกมการศึกษา จัดการสอนแผนละ 40 นาที จำนวน 32 แผน

2. แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ทุกรายข้อในระดับมากถึงมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการพัฒนาแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งมีหลักการในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีหลักการในการจัดประสบการณ์เน้นให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้สิ่งที่ป็นรูปธรรมและเป็นไปตามพัฒนาการ โดยสอดคล้องในกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมการสร้างสรรค์ กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสรี/การเล่นตามมุม และเกมการศึกษา จัดการสอนแผนละ 40 นาที จำนวน 32 แผน ทั้งนี้เพราะจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนระดับปฐมวัย พบว่า มีความต้องการแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และยืนยันที่จะให้การสนับสนุนในการนำมาใช้ในห้องเรียน เมื่อมีแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนสำหรับเด็กปฐมวัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนระดับปฐมวัยไม่ได้สำเร็จการศึกษาในสาขาปฐมวัยโดยตรง ทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างไม่ต่อเนื่อง แม้ว่าครูผู้สอนระดับปฐมวัยบางส่วนจะผ่านการอบรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมาบ้างก็ตาม แต่เป็นการอบรมระยะสั้น และการอบรมไม่ได้ทำอย่างต่อเนื่องทุกปี จึงทำให้ครูผู้สอนขาดทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

2. จากผลการประเมินความสอดคล้องของแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีความสอดคล้องทุกรายการ และผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด แสดงว่า แนวทางการจัดประสบการณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในสถานการณ์จริง ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้ดำเนินการตามกระบวนการสร้าง โดยใช้ข้อมูลพื้นฐานจากครูผู้สอนในระดับปฐมวัย พัฒนาแนวทางการจัดประสบการณ์โดยเน้นให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้สิ่งที่ป็นรูปธรรมและเป็นไปตามพัฒนาการของเด็ก เป็นรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับธรรมชาติ การเรียนรู้ และความพร้อมตามวัย เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกตามศักยภาพและเต็มศักยภาพในสภาพแวดล้อมที่เป็นอิสระ โดยมีสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ดังที่บรูเนอร์เชื่อว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสังคมที่ผู้เรียนต้องลงมือปฏิบัติและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยมีพื้นฐานอยู่บนความรู้หรือประสบการณ์เดิม (นกเนตร ธรรมบวร, 2549, น. 45)

ดังนั้น แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสามารถนำไปใช้ได้สถานศึกษาที่มีระบบการเรียนการสอนแบบปกติและนำความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนมาใช้นบูรณาการไปกับการเรียนการสอน โดยสอดคล้องในกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมการสร้างสรรค์ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสรี และเกมการศึกษา นอกจากนี้ ครูผู้สอนอาจสร้างบรรยากาศเกี่ยวกับสถานที่ สภาพแวดล้อม ห้องเรียน และแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับประชาคม

อาเซียน หรือการตกแต่งบริเวณให้มีบรรยากาศของอาเซียน เช่น การจัดป้ายนิเทศ ป้ายคำทักทายภาษาอาเซียน จัดให้มีภาพแสดงถึงวัฒนธรรมของประเทศในอาเซียน เพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างค่อเนื่องสม่ำเสมอ

จากผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นวพร หาญณรงค์ (2545, น. 56) ได้พัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ซึ่งผลการวิจัย พบว่า แผนการจัดประสบการณ์มีจำนวน 45 แผน ซึ่งมีกระบวนการจัดประสบการณ์ทั้งหมด 7 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ ขั้นสาธิต ขั้นสังเกตระหนัก ขั้นปรับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ขั้นสร้างและทบทวนข้อตกลง ขั้นปฏิบัติ ขั้นสรุป โดยผ่านการจัดกิจกรรมบูรณาการการเล่น คือ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี และกิจกรรมเล่นกลางแจ้ง และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อมลวรรณ วีระธรรมโม (2550) ซึ่งได้พัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย โดยการบูรณาการแนววิถีพุทธเข้าสู่หลักสูตรสถานศึกษา ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยการบูรณาการแนววิถีพุทธเข้าสู่หลักสูตรสถานศึกษา มีกิจกรรมของการดำเนินชีวิตตามแนววิถีพุทธได้แก่ กิจกรรมการทำสมาธิ กิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระก่อนเข้าเรียนและก่อนเลิกเรียน การรับศีล การแผ่เมตตาไทย การพัฒนาความรู้ผ่านการใช้เพลง นิทาน โดยสอดคล้องกับกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม โดยประกอบด้วย กิจกรรมเคลื่อนไหว กิจกรรมการสร้างสรรค์ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสรี และเกมการศึกษา ประสิทธิภาพของรูปแบบที่บูรณาการในหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ยูนิเซฟ (2006) ได้มีแนวทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความรู้และคุณภาพสำหรับเด็กปฐมวัยซึ่งมีความสอดคล้องกับองค์กรระหว่างชาติให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับองค์กรยูนิเซฟ ได้ระบุว่าในกระบวนการพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 4 ระดับ อันได้แก่ ระดับครอบครัว คือ พ่อแม่ผู้ปกครองควรให้ความรู้ในเรื่องของทักษะการดำรงชีวิต การอยู่รอด ระดับชุมชน คือ เด็กสามารถดำรงชีวิตในชุมชนและสังคมได้อย่างปลอดภัย ระดับชาติ คือ ดูแลเรื่องนโยบายงบประมาณการจัดทรัพยากรการเรียนรู้ที่จะพัฒนาเด็ก ระดับนานาชาติ คือ ผู้กำหนดเป้าหมายหรือนโยบายที่เด็กควร จะได้รับการพัฒนา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1. ครูปฐมวัยสามารถนำแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้ อาจปรับสภาพห้องเรียน จัดบรรยากาศในห้องเรียนด้วยป้ายนิเทศเกี่ยวกับอาเซียน ทักทายกันด้วยภาษาในอาเซียน

2. ครูผู้สอนควรประสานความร่วมมือกับครูในโรงเรียน ร่วมกันสร้างบรรยากาศในโรงเรียน ให้เข้ากับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อเป็นการส่งเสริมด้านประชาคมอาเซียนอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเพื่อให้ได้แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนสำหรับเด็กปฐมวัย

2. ควรมีการขยายผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเข้าสู่หลักสูตรสถานศึกษา

3. การวิจัยครั้งนี้ไม่ได้มีการนำแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนไปใช้จริง ดังนั้นควรมีการนำแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนไปใช้ใน โรงเรียน เพื่อจะได้พัฒนา ปรับปรุง แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ให้เหมาะสมกับการนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2546). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

นกเนตร ธรรมบวร. (2549). *การพัฒนากระบวนการคิดในเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นภาพร หาญณรงค์. (2545). *การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

บุญบง ดันดวงศ์. (2537). *แนวคิดและหลักการในการจัดการศึกษาปฐมวัย. ประมวลสาระชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา*. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ปากกาปฐมวัย. (2555, 15, กันยายน). *เตรียมเด็กปฐมวัย ก้าวไปสู่พลเมืองอาเซียน*. สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2555, จาก <http://www.oknation.net/>

เยาวพา เฉชะคุปต์. (2542). *การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: แม็ค.

สิริมา ภิญโญอนันตพงศ์. (2537). *แนวการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย. ประมวลสาระชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช.

อมลวรรณ วีระธรรมโม, และคณะ. (2550). *การพัฒนาแบบแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย โดยการบูรณาการแนววิถีพุทธเข้าสู่หลักสูตรสถานศึกษา*. รายงานการวิจัย. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.

UNICEF. (2006). *Programming experiences in early child development*. New York: Author.
